

Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātnieku savienības, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātņu akadēmijas laikraksts

6 (90)

1995. gada marts

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMĒ

LZS Valde
Lēmums Nr. 26-1-1
Rīgā, 1995. g. 28 februārī

PAR IZMAIŅĀM 1995. GADA ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS FINANSĒJUMĀ

Sakarā ar LZP Valdes 23. 01. 95 lēmumu par pētījumu programmu gatavības pakāpi Latvijas Zinātnes padome nolēmj pētījumu programmas finansēt ne agrāk kā ar š. g. 2. ceturksni.

Līdz ar to LZP 10. 01. 1995. g. lēmumā Nr. 25-1 punktos b) 1 un c) 3 pētījumu programmām paredzēto līdzekļu daļu Ls 125.000 apmērā izmantot sekojoši:

Centralizētai finansēšanai	Ls 50.000
Starpnozaru zinātnisko pētījumu finansēšanai	Ls 50.000
Akadēmiskās bibliotēkas informatīvo materiālu iegādei	Ls 25.000
	Ls 125.000

Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs, akadēmiķis
P. ZVIDRIŅŠ

Lēmums Nr. 26-1-2
Rīgā, 1995. g. 28 februārī

PAR IZMAIŅĀM LATVIJAS AKADĒMISKĀS BIBLIOTĒKAS FINANSĒJUMĀ

Sakarā ar LZP 28. 02. 95 lēmumu Nr. 26-1-1 par papildus līdzekļu izdalīšanu Akadēmiskajai bibliotēkai Ls 25.000, kopējais bibliotēkas finansējuma apjoms ir Ls 372.000, tai skaitā vismaz Ls 120.000 zinātniskās literatūras iegādei.

Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs, akadēmiķis
P. ZVIDRIŅŠ

Apstiprināts LZP sēdē
28. 02. 1995. g., lēmums Nr. 26-1-3

CENTRALIZĒTĀ FINANSĒŠANA 1995. GADĀ

Nr. p.k.	Finansēšanas objekti	Izdalīts 1995. g.		Atlikums
		1. mēn. avanss (lati)	2. mēn. avanss (lati)	
1.1.	LU Zinātniskā bibliotēka	2000	200	167
1.2.	LLU Fundamentālā bibliotēka	2000	200	167
1.3.	RTU Zinātniskā bibliotēka	2000	200	167
1.4.	LZA Observatorijas novēroš. bāze	15000	1500	1250
1.5.	LZA BI Latvijas gredzenošanas centrs	2000	200	167
1.6.	LZA BI Latvijas floras herbārijs	2000	200	167
1.7.	LZA LFMI Folkloras krātuve	3000	250	250
1.8.	LZA Sabiedr. zinātņu informc.*	2000	800	667
1.9.	LZA, LZP Skaitļošanas centrs	5400	450	450
1.10.	LZA Centrālais arhīvs	2600	215	217
1.11.	Instiūts «Eirolat»	1100	110	92
1.12.	LZA BI kuģis «Antonija»	6000	0	0
1.13.	LZA LVall Terminoloģijas komisija	4100	340	342
1.14.	LU Mikroorganismu centrs	4000	0	0

1	2	3	4	5	6
1.15.	LU LVI arheoloģisko fondu unikālo kolekciju saglabāšana	1800	150	150	1500
LU LVI etnogrāfiskās ekspedīcijas		500	50	42	408
LZA LFMI folkloras ekspedīcijas		1500	0	0	1500
1.18.	LU LVI arheoloģisko objektu izpēte	4600	380	383	3837
1.19.	LZA LVall zinātniskās ekspedīcijas	900	75	75	750
1.20.	Hidrometrisko posteņu darb. nodr.*	6000	1200	1000	3800
1.21.	Mežu genofonds**	5000	1000	833	3167
1.22.	Mājdzīvnieku genofonds**	5000	1000	833	3167
1.23.	«Vesetnieku» meža ekoloģ. stacion.	750	75	63	612
1.24.	LU Latvijas Vēstures inst. bibliot.	120	10	10	100
1.25.	LZA MBVI Elektronu mikrosk. centrs*	1250	500	417	333
1.26.	LZA FI lineārais elektronu paātr.	2500	250	208	2042
1.27.	LZA BI augu kaitēkļu daudzumu limitējošo bioreagentu kolekcija	500	50	42	408
1.28.	LZA LFMI arhitekt. mantoj. eksped.	0	0	0	0
		83620	9405	8159	66056
2.	Izdevniecības darbība				
2.1.	LZA Vēstis	16800	1400	1167	14233
2.2.	Latvijas Fizikas un tehnisko zinātņu žurnāls	6600	600	500	5500
2.3.	Magnetohidrodinamika	1440	120	100	1220
2.4.	Automātika un skaitļ. tehnika	1440	120	100	1220
2.5.	Mechanics of Composite Materials	1440	120	100	1220
2.6.	Zvaigžņotā debess	3360	280	233	2847
2.7.	Heterociklisko savien. ķīmija	2880	240	200	2440
2.8.	Latvijas ķīmijas žurnāls	6600	600	500	5500
2.9.	Koksnes ķīmija	3000	300	250	2450
2.10.	LZA, LZS biļetens «Zinātnes Vēstnesis»	3600	300	250	3050
2.11.	Latvijas Vēstures inst. žurn.	6000	600	500	4900
2.12.	LU žurnāls «Latvijas vēsture»	6000	450	375	5175
2.13.	Mežzinātne	1200	100	83	1017
2.14.	Latvijas Lauksaimnieks	4800	400	333	4067
2.15.	LU žurnāls «Humanities and Social Sciences. Latvia»	4500	300	250	3950
2.16.	Latvijas zinātne biogrāfijās	5640	469	391	4780
2.17.	Humanitāro zinātņu monogrāfijas	40000	0	0	40000
		115300	6399	5332	103569

* Finansējums izdalīts uz 1. kvartālu.

** Finansējums izdalīts uz 1. pusgadu.

Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs
akadēmiķis

P. ZVIDRIŅŠ

Komisijas priekšsēdētājs, akadēmiķis

A. SILIŅŠ

Apstiprināts LZP sēdē
28. 02. 1995. g., Lēmums Nr. 26-1-4

STARPNOZARU FINANSĒJUMS 1995. GADĀ

Nr. p.k.	Finansēšanas objekti lēmuma dat., Nr.	Izdalīts 1995. g.		Atlikums
		1. mēn. avanss (lati)	2. mēn. avanss (lati)	
1.	LU. Feminisma aspekti mūsdienā latviešu literatūrā. (A. Cimdiņa, 93.339)	1694	150	150
2.	LU. Vides ķīmiskā ietekme uz kultūrvēsturisko objektu akmens materiāliem un to pretkor. aizs. (A. Spricis, 93.289)	2824	250	250

1	2	3	4	5	6
3.	LZA KPC. Baltijas jūras Kurzemes piekrastes joslas lauku apdzīvoto vietu ūdeņu kv. sast. (M. Virčavs, 93.273)	3388	300	300	2788
4.	LU. Jūras ūdens masu dinamikas izraisītās piemaisījumu pārnese, sedimentācijas proc. model. (A. Jakovičs, 93.311)	2033	180	180	1673
5.	LU. Optisko šķiedru medicīniskie instrumenti un sensorierīces. (J. Spīgulis, 93.265)	2033	180	180	1673
6.	LZA FI. Seismiskās un elektromagnētiskās lokācijas iespēju pētīšana Zemes augš. ģeol. slānī. (A. Romančuks, 93.683)	2033	180	180	1673
7.	LPU ZPI. Hidrotehniskie pētījumi Rīgas ostas darba nodrošināšanai. (H. Segals)	2609	208	231	2170
8.	LPU ZPI. Pētījumi Jēkabpils hidromezgla izveidošanai. (H. Segals)	2202	176	195	1831
9.	LPU ZPI. Hidroloģiskais pamatojums hidroelektrocentru un citu būvju atjaunošanai uz mazām upēm. (J. Strūbergs)	5003	400	443	4160
10.	LU CFI. Informatizētas Latvijas skolu fizikas zinību bāzes struktūra. (J. Kuzmins, 93.661)	532	46	47	439
11.	LZA BI. Cilvēka faktora pētījumi valsts pārvaldes un drošības sistēmās. (A. Koldinskis, 93.136)	464	41	41	382
12.	LZA MBVI. Biol. eksp. res. nac. kolekc. izveidoš., uzturēš. un mērķtiecīga izmantoš. veselības aizs. (V. Saulīte, 93.881)	5082	450	450	4182
13.	LPU ZPI. Iekšējo ūdeņu piesārņoš. lauksaimn. raž. ietekmē un hidrotehn. pasāk. to ekol. stāv. uzlab. (C. Šķiņķis, 93.009)	2485	199	220	2066
14.	LPU ZPI. Izstrādāt zinātn. pamatojumu ūdenssaimn. ietilpst. ekol. drošu atkritumu krātuvju būvei (F. Reknors, 93.002)	1446	116	128	1202
15.	LZA FI. Zemes starojums un tā ietekme uz organismiem. (T. Kalniņš, 93.911)	1129	100	100	929
16.	LZA FEI. Mikroviļņu frekv. spektra un daž. izstar. lauka konfigur. mijiedarbības pētīšana biol. obj. (J. Grigulis, 93.317)	1694	150	150	1394
17.	LZA KPC. Radioaktīvā piesārņojuma monitorings Latvijas meža zemsegā. (D. Riekstiņa, 93.275)	1694	150	150	1394
18.	LZA FI. Jaunu koloid. un celulāru imūnmagn. markeru iegūš., izpēte un AGM separāc. metožu izstr. (J. Plaviņš, 93.688)	1129	100	100	929
19.	LZA NĶI. Alumīnija nitrīda keramisko materiālu optisko īpašību pētījumi. (E. Palčevskis, 93.512)	1694	150	150	1394
20.	LU CFI. Alumīnija nitrīda keramisko materiālu optisko īpašību pētījumi. (E. Palčevskis, 93.512)	1694	150	150	1394
21.	Imunoloģiskās reaktivitātes kopsakars ar eritrocītu Na, K-AT Fāzes aktivitāti nieru slimn. (93.442. I. Kalviņš)	1355	120	120	1115
22.	Pētīt makrofāgu citotoksiskai darbībai rezistentu šūnu selekciju un to maligno īpašību izmaiņas. (93.956. I. Volpe)	2259	200	200	1859
23.	NĶI. Jonus vadoši materiāli uz neorganisko fosfātu bāzes. (94.1001)	1762	39	39	1684
24.	CFI. Jonus vadoši materiāli uz neorganisko fosfātu bāzes (94.1001)	1762	39	39	1684
		50000	4074	4193	41733

Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs
akadēmiķis

P. ZVIDRIŅŠ

Komisijas priekšsēdētājs, akadēmiķis

A. SILIŅŠ

LATVIJAS ZINĀTNIĒKU SAVIENĪBAS KONGRESAM GATAVOJOTIES

9. martā notika Latvijas Zinātnieku savienības padomes sēde, kurā apsprieda gaidāmā LZS kongresa norisi un valdes iesniegtos priekšlikumus. Daudz uzmanības tika veltīta LZS statūtu izmaiņu projektam, ar kuru LZS valde vārdā iepazīstināja U. Raitums. Laikā kopš LZS statūtu pieņemšanas mainījies gan situācija, gan cilvēku attieksme pret dažādām sabiedriskām organizācijām, viņu aktivitāte.

Izmaiņas skar BIEDRU MAKSAS noteikšanas kārtību — to izlems padome, vadoties no apstākļiem. Tā, piemēram, 1994. gadā biedru nauda bija noteikta Ls 0,60, bet šogad ar padomes lēmumu tā ir paaugstināta līdz Ls 1,— [pensionāriem Ls 0,50] un iestāšanās maksa arī Ls 1,—.

Tālākās statūtu izmaiņas skar PĀRSTĀVNICĪBU. Līdz šim kongresā katrs LZS biedrs ar pilnvaru varēja pārstāvēt vēl vienu biedru. Statūtu izmaiņas liek priekšā paaugstināt šo skaitli līdz 3, t.i. kopā ar savu mandātu būtu četri, ko pacelt atklātā balsošanā.

Visvairāk pārdomu izsauc statūtu labojums, kas nosaka KVORUMU. Statūtu labojumu autori iesaka noteikt kvorumu tikai vienu reizi — pēc mandātu komisijas ziņojuma, jo it bieži kongresa delegāti aizkļūst neceļos un vēlēšanu brīdī piekrūst izšķirošo balsu. Statūtu izmaiņas ļautu apzinīgajiem delegātiem, kurus patiešām interesē savas organizācija un tās liktenis, pieņemt lēmumus neatkarīgi no tā, vai kāds delegāts aizkavējies ar kafijas dzeršanu vai aizgājis ar draudzeni uz kino. Padomes locekļi izteica minējumus, ka, atbilstoši latviešu mentalitātei, kongresā var notikt arī šķelšanās un daļa delegātu, piemēram, pārcelties uz blakus telpu. Kuri tādā gadījumā likumīgi pārstāvēs kongresu? Kopu spēkiem noskaidroja, ka opozicionāriem ir tiesības pēc noteikta laika sasaukt savu kongresu, bet viņi nevar pretendēt uz jau sasaukto.

Kā noturēt vēlēšanas, ja jau pašā sākumā nav ieradies vecajos statūtos noteiktais kvorums, t.i. divas trešdaļas? Pēc sabiedrisko organizāciju darba pieredzes tādā gadījumā janotur atkārtots kongress ar iepriekšējo darba kārtību neatkarīgi no tā, ir vai nav kvoruma.

Vairāki padomes locekļi izteicās par ZINĀTNIĒKU SAVIENĪBAS KĀ SABIEDRISKAS ORGANIZĀCIJAS PILNĪGU BRĪVĪBU. Nāk tie, kas grib un var [laikā, kad daudzi strādā trijās četrās darba vietās, katra minūte ir dārga], tie tad arī būs darītāji. Ja notiek kongress vai konference, kur nepieciešamas vēlēšanas, bijētēnus izsūta pa pastu dubultaplaksnē. Kādēļ sabiedriskai organizācijai jākopē politiskās partijas ar to stingro disciplīnu, kas nepieciešama, ja tiecas pēc varas? Kā izteicās prof. I. Vītols, Latvijas zinātnieku savienībai ir vairāk biedru nekā «Latvijas ceļā», bet tā netiecas pēc varas, tādēļ tā var būt absolūti liberāla organizācija. Nevajag tik akli sekot bijušās kompartijas uzbūves principiem ar tās demokrātisko centralismu, pēc kura «ģimija un līdzības» tika veidotas visas sabiedriskās organizācijas. Pasaulē tās ir ļoti dažādas.

Pārējie labojumi bija saistīti ar LZS PADOMES SKAITLISKO UN PERSONĀLO SASTĀVU. 50 kā līdz šim ir pārāk daudz, vienalga, uz padomes sēdēm nāk daudz mazāk. Valde iesaka vēlē padomē 30 locekļus ar vienkāršu balsu vairākumu. Ja kāds no ievēlētajiem padomes locekļiem aizbrauc no Latvijas (no šī padomes sastāva prof. J. Kļava) vai tiek izslēgts no savienības, viņa vietu ieņem nākošais, kurš palicis «zem svītras». LZS padome lēmumus pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, bet budžetu — ar divām trešdaļām no klātesošo skaita.

Samazinot padomes locekļu skaitu, toties tiek palielināts valdes locekļu skaits — 9 [kopā ar valdes priekš-

sēdētāju un vietnieku]. Tiek noņemts līdzšinējais ierobežojums, ka LZS valde nedrīkst atrasties institūtu direktori u. c. augstas amatpersonas.

Statūtu labojumus publicē «Zinātnes Vēstnesis» līdz ar aicinājumu iesniegt rakstiski savus ierosinājumus Zinātnieku savienībā. Padome tos izskatīs un liks priekšā kongresā. Tas tiek darīts tādēļ, lai nepārvērstu kongresu ar «matu skaldīšanas» vietu, kur neauglīgi strīdās par katru saprastu, nesaprastu vai pārprastu punktu. Nu ir pietiekami ilgs laiks izsvērt un apsvērt.

Nākamais padomē izskatītais jautājums skāra LZS BIEDRU SKAITU. «Zinātnes Vēstnesis» jau ilgāku laiku aicina LZS biedrus samaksāt biedru naudu par 1994. gadu — jau pieminētos Ls 0,60. Tas tiek darīts tādēļ, ka atbilstoši statūtiem tie, kuri nav samaksājuši biedru naudu par iepriekšējo gadu, tiek izslēgti no LZS. Līdz 9. martam samaksājušo skaits bija 551. AR VALDES LĒMUMU 1994. GADA BIEDRU NAUDAS PĒDĒJAIS SAMAKSAS TERMIŅŠ IR 12. APRĪLIS. Pēc tam tiek pavilkta svītra un 18. aprīlī LZS padomes sēdē no biedru skaita tiks izslēgti nesamaksājušie. To pieprasa statūti un arī loģika. Kas gribējis, tas ir apstiprinājis savu piederību Zinātnieku savienībai, kas vairs to negrib, tas bez sāpēm ir no savienības šķīries. Pilnīgi skaidrs, ka 1508 biedri šodien ir pilnīgi nereāls lielums. Savā laikā bija dažādi iemesli, kādēļ cilvēki masveidīgi stājās Zinātnieku savienībā. Ar Atmodu saistītā tautas aktivitāte, arī zināmi atvieglojumi radošo savienību locekļiem [kaut vai dzīvokļu īres maksas ziņā]. Situācija valstī un sabiedrībā ir kardināli mainījies. Neapšaubāmi vainojama ir arī LZS valde — nav pratusi uzturēt dzīvu aktivitātes liesmu. Par visu to būs jārunā kongresā.

Z. KIPERE

LZS STATŪTU UN PROGRAMMAS LABOJUMI

LZS Padome un Valde piedāvā LZS kongresam apspriest un pieņemt sekojošus statūtu un programmas labojumus.

STATŪTI.

Punkts II 6. Izteikt jaunā redakcijā.

«LZS biedru naudu un iestāšanās naudu tekošajam kalendāra gadam nosaka LZS padome».

Punkts III 2. «Var sasaukt» nomainīt ar «sasauca».

Punkts III 4. Izņemt pēdējo teikumu.

Punkts III 5. Izteikt jaunā redakcijā:

«Kongresa kvorums ir puse no Savienības biedru kopskaita un to kongresa darba gaitā nosaka vienu reizi, saskaņā ar kongresā reģistrējušos un pārstāvēto biedru skaitu pēc kongresa mandātu komisijas ziņojuma.

Ja kongresā nav kvoruma, tad ne ātrāk kā pēc 21 dienas un ne vēlāk kā pēc 60 dienām Valde sasauca atkārtotu kongresu ar to pašu dienas kārtību. Atkārtotais kongress ir tiesīgs lemt par visiem dienas kārtībā iekļautajiem jautājumiem neatkarīgi no tajā piedalošos biedru skaita».

Punkts III 7. Izteikt jaunā redakcijā:

«LZS Padomi kongress ievēl tiešās vēlēšanās, atklāti balsojot. Vēlams, lai kandidatūru skaits pārsniegtu vietu skaitu Padomē. Par Padomē ievēlētām skaitās tās kandidatūras, kuras saņēmušas vairāk balsu, pie kam katrs kongresa dalībnieks var balsojot par neierobežotu kandidātu skaitu. Pārējās kandidatūras kļūst par Padomes locekļa kandidātiem, sakārtotiem saņemto balsu skaita secībā».

Punkts III 8. Izteikt jaunā redakcijā:

«Kongresa lēmumus (izņemot Statūtu un Programmas izmaiņas) pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, skaitot «par» un «pret» nodotās

balsis. Statūtu vai Programmas izmaiņas ir pieņemtas, ja par tām nodota vairāk nekā puse no kongresā reģistrējušos LZS biedru balsu skaita».

Punkts III 9. Izteikt jaunā redakcijā:

«LZS operatīvās vadības institūcija ir LZS Padome ar 30 locekļiem. LZS Padomes kvorums ir 16 locekļi».

Punkts III 11. Izteikt jaunā redakcijā:

«LZS Padomes lēmumus pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, bet gada budžetu un pārskatu par tā izpildi — ar ne mazāk kā 2/3 no klātesošo Padomes locekļu balsu skaita.

Ja no Padomes izstājas kāds tās loceklis, tad Valde apstiprina tās sastāvā to Padomes locekļa kandidātu, kurš kongresā vēlēšanās saņēmis lielāko balsu skaitu».

Punkts III 12. Izteikt jaunā redakcijā:

«LZS Padomes izpildu institūcija ir Valde. Valdē ir 9 locekļi, tai skaitā priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks. Valdes locekļu pienākumus nosaka Valde. Valdes kvorums ir 5 locekļi».

Punkts III 15. Izteikt jaunā redakcijā:

«LZS Valdes priekšsēdētājs (vai viņa prombūtnes laikā priekšsēdētāja vietnieks) pārstāv LZS visās instancēs.

LZS dokumentus paraksta Valdes priekšsēdētājs vai viņa aizstājējs, kuru nozīmē Valde.

Punkts III 26. Izņemt no statūtiem kā neatbilstošu LR Likumam «Par sabiedriskām organizācijām un to apvienībām».

PROGRAMMA.

Punkts III 27. Izteikt jaunā redakcijā:

«LZS ir pret zinātnisko darbu cenzūru, uzskatot, ka darba autors (-i) ir personīgi atbildīgs (-i) par tajā publicētajiem materiāliem».

Preambulā, punktā II 9, punktā III 10 nomainīt «LPSR» ar «Latvija».

I sadaļā nomainīt «republiku un ārvalstu» ar «valstu».

Punkts II 9. Izņemt «Latvijas Tautas fronti» un «citām».

Punkts III 13. Nomainīt «PSRS un ārzemju partneriem» ar «citu valstu partneriem».

* * *

Piedāvātie Statūtu labojumi galvenokārt saistīti ar kvoruma jautājumiem un lēmumu pieņemšanas procedūru un vērsti uz to, lai reālajos apstākļos nodrošinātu kongresa un vēlēto institūciju darbības legimitāti. Tāpat vienkāršota balsošanas procedūra, interpretējot «ar balsu vairākumu» tādā nozīmē, ka tiek ņemtas vērā tikai balsu «par» un «pret» attiecības. Atkārtoto kongresu ideja jau ir ietverta dažu citu sabiedrisko (profesionālo) biedrību statūtos un domāta, lai biedru aktivitātes samazināšanās periodos nodrošinātu legimitāti kongresu sasaukšanas iespējas.

LZS Valde lūdz LZS biedrus savus priekšlikumus par Statūtu un Programmas izmaiņām iesūtīt LZS Informācijas un koordinācijas centrā LV-1524, Rīgā, Turgeņeva ielā 19 līdz š. g. 12. aprīlim.

Lai ietaupītu kongresa laiku, Valde ierosina kongresā izskatīt tikai līdz 12. aprīlim rakstiski iesniegtos priekšlikumus par Statūtu un Programmas labojumiem.

LZS Valde

LATVIJAS VĒSTURES ZINĀTŅU NACIONĀLĀS KOMITEJAS KOPSAPULCE

Latvijas vēstures zinātnu pagaidu Nacionālā Komiteja dibināta 1992. gada februārī. Līdz pēdējam laikam tā galvenokārt veica visus nepieciešamos priekšdarbus, lai Latviju uzņemtu Starptautiskā vēstures zinātnu komitejā [International Committee of Historical Sciences]. Tika panākta vienošanās, ka tas varētu notikt šogad 18. Starptautiskā vēstures zinātnu kongresa laikā. Kongress notiks no 27. augusta līdz 3. septembrim Monreālā. Taču, lai kļūtu par šīs starptautiskās organizācijas pilntiesīgu locekli, ir jāpieņem Latvijas vēstures zinātnu Nacionālās Komitejas (LVZNK) statūti un jāievēl Nacionālās Komitejas vadība. Tieši šie jautājumi bija iekļauti LVZNK kopsapulces dienas kārtībā.

Kopsapulce notika š. g. 6. februārī. Tajā piedalījās pilnvaroti pārstāvji [pārstāvniecības norma: 10 strādājošie akadēmiski izglītoti vēsturnieki — 1 pārstāvis] no septiņām dalīborganizācijām. Savu vēlēšanos kļūt par LVZNK locekļiem izteica LU Vēstures un filozofijas

fakultāte, LU Latvijas vēstures institūts, Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs, Kara muzejs, Latvijas vēstures muzejs, Latvijas valsts vēstures arhīvs un Latvijas valsts kinofotofonodokumentu arhīvs.

Kopsapulcē pieņemtie statūti nosaka, ka LVZNK sastāv no zinātnisko, mācību un kultūras iestāžu vēsturnieku kopumiem vai vēsturnieku biedrībām, kas nodarbojas ar zinātniski pētniecisko darbu. Individuāla uzņemšana organizācijā nav paredzēta. LVZNK kopsapulce notiek reizi gadā, bet vienu reizi piecos gados tā pārvēlē komitejas vadības sastāvu. Šoreiz Nacionālās Komitejas sastāvā ievēlēja 10 vēsturniekus [attiecīgi — viens pārstāvis no 20 akadēmiski izglītotiem vēsturniekiem].

Statūti arī nosaka, ka LVZNK vadība sastāv no prezidenta, viceprezidenta, ģenerāļsekretāra, mantziņa un 6 locekļiem. Vadībā nevar ievēlēt personas vecākas par 70 gadiem. Par LVZNK prezidentu ievēlēja prof. Dr.

habil. hist. E. Mugerūviču [LU Latvijas vēstures institūts], viceprezidentu — prof. Dr. habil. hist. A. Varslavānu [LU Vēstures un filozofijas fakultāte], ģenerāļsekretāri — Dr. hist. K. Ducmani [Latvijas vēstures muzejs], mantziņi — V. Štālu [Latvijas arhīva ģenerāldirekcija] un par locekļiem — Dr. habil. hist. I. Feldmani [LU Vēstures un filozofijas fakultāte], Dr. hist. M. Fleiju [Kara muzejs], Dr. hist. V. Pēteroni [Latvijas valsts vēstures arhīvs], Dr. hist. I. Priedīti [Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs], Dr. hist. G. Straubi [Latvijas valsts kinofotofonodokumentu arhīvs], Dr. hist. I. Šneideri [LU Latvijas vēstures institūts].

Saskaņā ar statūtiem LVZNK pārtrauc darbību, ja dalīborganizāciju skaits kļūst mazāks par trim.

Cerēsim, ka tas nenotiks — tieši otrādi, to skaits ar laiku pieaugs.

I. ŠNEIDERE

BALTIJAS ANSAMBLEJAS BALVA

Zinātnes, mākslas un literatūras iestādēm un organizācijām, kā arī zinātnes, mākslas un literatūras darbu autoriem!

Aicinām pieteikt darbus konkursam Baltijas Asamblejas balvai literatūrā, mākslā, zinātnē! Šīs balvas ir nodibinātas, lai sekmētu literatūras, mākslas un zinātnes izcilāko sasniegumu popularizēšanu Baltijas valstīs, un tās piešķir Baltijas Asamblejas sesijā reizi gadā. Šogad — novembrī Tallinā. Naudas līdzekļus balvām, līdz 5000 ECU katrai balvai, piešķir Baltijas Ministru Padome.

Balvu literatūrā piešķir par romānu, lugu, dzejoļu, stāstu un eseju krājumiem un citiem sacerējumiem vienā no Baltijas valstu valodām. Darba pirmpublicējumam oriģinālvalodā jābūt izdotam pēdējo divu gadu laikā, bet ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms balvas piešķiršanas dienas.

Balvu mākslā piešķir par pēdējo divu gadu laikā radītu oriģināldarbu vai darbu ciklu tēlotājmākslā, lietišķā mākslā, mūzikā, arhitektūrā un kinomākslā, vai arī par izpildītājan-

sambju, solistu, aktieru un citu izpildītājmākslinieku izcilu māksliniecisku sniegumu pēdējo divu gadu laikā.

Balvu zinātnē piešķir par nozīmīgu oriģināldarbu vai pētījumu ciklu humanitārajās, sociālajās vai dabas zinātnēs, kas vērtējams kā ieguldījums Baltijas reģiona pētniecības darbā vai kā starptautiski nozīmīgs sasniegums un publicēts pēdējo trīs gadu laikā. Apbalvošanai var izvirzīt arī lielus, fundamentālus zinātniskus darbus (monogrāfijas), kuri, lai gan nav publicēti pēdējo triju gadu laikā, tomēr ir uzskatāmi par tādiem, kas paplašinājuši konkrētajā jomā uzkrātās zināšanas.

Darbi jāpiesaka zinātnes, mākslas un literatūras iestādēm un organizācijām, kā arī pašiem autoriem Baltijas Asamblejas sekretariātā Saeimā, Jēkaba ielā 16, tel. 326095, līdz šī gada 15. maijam Baltijas Asamblejas Latvijas delegācijas sekretārei Anitai Jankevicai.

PĒTERIS PĒTERSONS,

**Baltijas Asamblejas balvas
Latvijas žūrijas komitejas priekšsēdētājs**

«ZINĀTNES» grāmatas

1995. GADA I CETURKSŅĪ

Nāc, Dieviņ, līdz ar mani: Tautasdziesmas par Dievu / Sast., priekšv. un koment. sarakst. E. Kokare. Šajā grāmatā pirmo reizi atsevišķā izdevumā apkopoti visi tautasdziesmu pamatvarianti, kuros pieminēts vispopulārākais latviešu mitoloģijas tēls — Dievs. Izlasē ievietotajās tautasdziesmās atspoguļota latviešu folklorā raksturīgā pasaules uztvere, kurā Dievs parādās kā cilvēka dzīves gaitas veidotājs, pasaules kārtības un morāles likutību noteicējs, kas organiski ietiek cilvēka ikdienā.

Krājuma atlase veikta, pamatojoties uz Latviešu folkloras krātuves materiāliem, taču, lai padarītu šos materiālus pieejamus lasītāju vairākumam, norādītas visu publicēto tekstu atrašanās vietas trijos plašos tautasdziesmu izdevumos: K. Barona «Latvju dainās» (1894—1915), P. Šmita papildinājumos «Latvju dainām» (1936—1939) un LZA izdevumā «Latviešu tautasdziesmas» (1979—1993). Izlases kārtojuma pamatā likti poētiskie frazeoloģiski, konstantie motīvi, ap kuriem grupējas lielāks skaits dziesmu. Tas ļauj lasītājam pašam izdarīt secinājumus par latviešu Dieva būtības daudzveidību un vietu cilvēka dzīvē.

Izlasei pievienots sastādītājas priekšvārds, komentāri, skaidrojošā vārdnīca par tautasdziesmu īpašo leksiku.

Klīdzējs J. Bārenis / Tekstu publicēšanai, priekšvārdu un komentārus sagatavojusi I. Salceviča. (Romāns — pagātnes liecinieks).

«Bārenis» ir Kalifornijā dzīvojošā ražīgā un nu jau visā latviešu tautā labi pazīstamā un iemīļotā rakstnieka Jāņa Klīdzēja (dz. 1914) septītajā Latvijā pēcatmodas laikā iznākušā grāmatā. Romāni «Bārenis» un diloģijas otrā grāmata «Gribējās saullēkta» psiholoģiski dziļi

un niansēti atsedz amerikāņu ģimenes adoptētā, labu izglītību ieguvušā jaunā cilvēka, televīzijas žurnālista Keizija Danahū ceļu uz latvietību, uz latviešu sabiedrību un Latviju.

Klīdzējs J. Gribējās saullēkta / Tekstu publicēšanai, priekšvārdu un komentārus sagatavojusi I. Salceviča. (Romāns — pagātnes liecinieks).

«Gribējās saullēkta» ir pazīstamā latviešu rakstnieka Jāņa Klīdzēja deviņais romāns, pirmo reizi iespiests laikrakstā «Laiks» 1990.—1991. gadā. Tas ir romāna «Bārenis» (pirmpublicējumā — «Dzīvīte, dzīvīte, šūpojos tevī», 1979) turpinājums. Abi kopā šie romāni veido diloģiju, kas stāsta par populāru un panākumiem bagātu amerikāņu televīzijas žurnālista Keizija Danahū (pēc izcelsmes — latvieša Kazimira Pavasara) savas identitātes apzināšanos un ienākšanu latviešu sabiedrībā. Romānā «Gribējās saullēkta» galveno vietu ieņem viņa braucieni uz Latviju pirmsatmodas laikā, sastapšanās ar piederīgajiem un ar vēstulēs iepazītajiem Latvijas jauniešiem.

Dunkere D. Žorža Sanda. Žoržu Sandu (Auroru Didevāni, 1804—1876) — izcilu franču rakstnieku, kas visu mūžu cīnījies par sieviešu tiesībām, latviešu lasītājs ir iepazīnis no viņa romāniem «Horācijs» (1963), «Konsuela» (1973, 1992), «Grāfiene fon Rūdolštate» (1975, 1992) u. c. Taču visai interesanti būs pārskirt viņas pašas romantiskās dzīves lappuses uz 19. gs. Francijas sabiedrisko norišu fona.

Grāmatas autore Dora Unkera, atainojot Žoržas Sandas dzīves gājumu, spilgti raksturo viņas daudzšķautņaino, prefrunīgo, aizrautīgo dabu, parāda viņas atiecības ar meitu Solanžu un dēlu Morisu, viņas draudzīgos (un ne tikai) sakarus ar sava laika ģeniālajiem kultūras cilvēkiem: rakstnieku O. de Balzaku, dzejnieku A. de Misē, gleznotāju E. Delakruā, komponistiem F. Šopenu un F. Listu.

DISKUSIJA

Latvijas Zinātņu akadēmija un Rīgas Latviešu biedrība trešdien, 1995. gada 22. martā plkst. 14.00 Rīgas Latviešu biedrības Baltajā zālē rīko diskusiju

«MĀKSLAS PROCESI MŪSDIENU KRUSTCEĻOS»

«LATVIEŠU MĀKSLA BEZ PRETESTĪBAS
DZELONA UN ASNA: PROFESIONĀLISMS
UN DILETANTISMA IEZĪMES TAJĀ»

Sarunu atklās akadēmiķis **V. Hausmanis.**

Sarunu uzsāks Dr. **A. Rožkalne**, LZA goda locekle **L. Dzene**, Dr. **I. Breģe**, Dr. **R. Čaupova.**

Sarunu turpinās LZA goda locekļi **P. Pētersons**, **Dž. Skulme**, **M. Birze**, **I. Kokars**, akadēmiķi **I. Lazovskis** un **J. Stradiņš.**

LZS biedru ievēribai!

Latvijas Zinātnieku savienības biedru naudu par laiku līdz 1994. gadam (ieskaitot) — Ls 0,60 gadā lūdz samaksāt līdz 1995. gada 12. aprīlim Latvijas Zinātnieku savienības informācijas un koordinācijas centrā ZA augstceltnē Turgeņeva ielā 19. Tālr. 212706.

Konkurss

LZA RADIOASTROFIZIKAS OBSERVATORIJA

LZP grantā Nr. 93.774 izsludina konkursu uz akadēmiskajiem amatiem:

vadošais pētnieks astrofizikas specialitātē — 1 vieta,

vadošais pētnieks Saules fizikas specialitātē — 1 vieta.

Dokumenti iesniedzami Rīgā, Turgeņeva ielā 19, 350. ist. viena mēneša laikā no konkursa izsludināšanas dienas.

Tālrunis uzziņām 228321.

DISERTĀCIJU AIZSTĀVĒŠANA

6. aprīlī plkst. 14.00 notiks Latvijas Universitātes Ekonomikas zinātņu habilitācijas un promocijas padomes atklātā sēde (Rīgā, Aspazijas bulv. 5, 302. telpā), kurā promocijas darbu ekonomikas zinātņu doktora grāda iegūšanai aizstāvēs

Maija LĪBŠERE

par tēmu «Ekoloģiski tīras lauksaimniecības produkcijas ražošanas stimulēšana» (apakšno-

JAUNĀKĀ ĀRZEMJU LITERATŪRA LATVIJAS AKADĒMISKAJĀ BIBLIOTĒKĀ

03.02.95.

- World drug alerts: Immune system. — London etc., 1994.
- Lipid-soluble antioxidants. — Basel etc., 1992.
- NATO handbook. — Brussels, 1992.
- The North Atlantic Organisation. — Brussels, 1989.
- Freidel, Frank.
The presidents of the United States of America. — Washington, 1994.
- Maline, Dumas.
Jefferson and his time. — 6 vol. — Boston (Mass.), 1993.
- The political writings of Thomas Jefferson. — Charlottesville (Va.), 1993.
- Bedini, Silvio A.
Thomas Jefferson: Statesman of science. — New York, 1990.
- Bush, Alfred L.
The life portraits of Thomas Jefferson. — Charlottesville (Va.), 1987.
- Brown Klapthor, Margaret.
The first ladies. — 7. ed. — Washington, 1994.
- Schipperges, Heinrich.
Arzt im Purpur. — Berlin etc., 1994.
- Blechman, Bruce Jan.
Guerrilla financing. — Boston (Mass.), 1991.
- Rothstein, Paul F.
Rules of evidence for the United States courts and magistrates. — 2. ed. — New York, 1986.
- Caldicott, Helen.
Missile envy. — Toronto etc., 1986.
- Wren, Christopher G.
The legal research manual. — Madison (Wisc.), 1986.
- Sardell, William.
Modern corporation checklists. — Boston (Mass.); New York, 1982.
- Hesse, Manfred.
Ring enlargement in organic chemistry. — Weinheim etc., 1991.
- Solving large-scale problems in mechanics. — Chichester etc., 1993.
- Badania dla męblarstwa. — Poznań, 1994.
- Lipovski, G. Jack.
Parallel computing. — New York etc., 1987.
- Jensen, Viggo.
Alkali aggregate reaction in Southern Norway. — Trondheim, 1993.
- Transputer applications notebook. — Bristol, 1989.
- Barron, Randall F.
Cryogenic systems. — New York; Oxford, 1985.
- Hoadley, Walter E.
Looking behind the Crystal Ball or, how to use a business economist successfully. — New York etc., 1988.
- Guastafarro, Joseph V.
Persuasion in the courtroom. — Minnetonka (Minn.), 1989.
- Nelson, Grant S.
Real estate finance law. — St. Paul (Minn.), 1985.
- Congress, the President and Foreign Policy. — Washington, 1984.
- Cunningham, Roger A.
The law of property. — St. Paul (Minn.), 1984.
- Redish, Martin H.
Freedom of expression. — Charlottesville (Va.), 1984.
- Падовер, Сяул К.
Джефферсон, третий президент США. — Нью-Йорк, 1991.

zare — tautas saimniecības teorija un vēsture).
Recenzenti: Dr. habil. oec. A. Līdumnieks,
Dr. oec. J. Lasis, Dr. oec. V. Pirksts.
Ar promocijas darbu var iepazīties LU bibliotēkā un Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā.

* * *

1995. gada 12. aprīlī plkst. 16.00 Latvijas Medicīnas akadēmijas (AML) Promocijas un habilitācijas terapijas padomes atklātā sēdē Rīgā, Dzirciema ielā 16, Hipokrāta auditorijā

Dr. med. **DAINA ANDERSONE**

aizstāvēs habilitācijas darbu «Jauni aspekti jaunatūmā par reaktīvā artrīta etiopatogēzi» medicīnas habilitētā doktora grāda iegūšanai.

Recenzenti: Dr. habil. med., prof. R. Birkenfeldts (Igaunija), Dr. habil. med., prof. J. Anšelvičs, Dr. habil. med., prof. V. Korzāns.

Ar habilitācijas darbu var iepazīties AML bibliotēkā Dzirciema ielā 16.

Redaktore Zaiga Kipere.
«Zinātnes Vēstnesis».
Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.
Reģistrācijas apliecība nr. 75.
Izdevējs: Latvijas Zinātnieku savienība.
«Science Bulletin» Association of Latvian Scientists.

Redkolēģijas vadītājs akadēmiķis **Ēvalds Mugurevičs.**
Redkolēģijā: akadēmiķis **Mārtiņš Beķers**, akadēmiķis **Juris Ekmanis**, LZA goda loceklis **Jānis Graudonis**, doc. **Elmārs Beķeris**, doc. **Zigrīda Goša**, **Oskars Marfinsons.**
Redakcija: Rīgā, Turgeņeva ielā 19. Tālr. 212706.

Indekss 77165.
Iespēsts a/s «Preses nams» tipogrāfijā,
Rīgā, Balasta dambī 3.
Augstspiede. 1 uzsk. iespiedloksne.
Mēģens 1000 eks.
Pasūtījums Nr. 332.